

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] declaratio statuti eiusde[m] d[omi]ni he[n]rici [et] adiectio
pe[n]a[rum] [contra] clericos no[n] porta[n]tes coronas s[ed] vte[n]tes
vestib[us] [et] barb[is] statui cle[r]icali n[on] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Declaratio statuti quōdā dñi Henrici
archiepi. ne clerici seculares vel religio-
si exercerēt officiu tabernarioꝝ.

Ulm bone memorie Henricus
pdecessor nŕ statuendo prohibuit
ut ne clerici seculares et religi-
osi officiu tabernarioꝝ exercerēt. nolens
tñ p hoc statutū quēq̄ a venditōe vi-
noꝝ si q̄ ei a beneficijs seu aliūde pŕer
causas deriuata fuerint diūmō hoc sine
dolo nec in fraudē sui p̄dicti statuti face-
rent modis cōsuetis et decentib⁹ phis-
bere. Ad nōnullis indubiū reuocāt quī
modi sunt consueti et decētes. et circa
vēditiones vinoꝝ hñmōi clericis obser-
uādi statuto p̄nti durim⁹ declarādū mo-
dos vēditionis cōsuetos et decētes fo-
re. q̄ scz he vinoꝝ vēditiones sine cau-
ponū vociferatiōe ⁊ clamore et q̄ntū in
venditionibus ē sine fraude absq̄ remā-
sione et demoriatione. hoim bibentū ea
vina infra vel ante domū. ac infra emu-
nitate in qbus vina venduntur fiāt. et
potare hec vina volētib⁹ ne eis ibidez
remanendi et demorādi occasio prebeas-
tur potri sine amphore sicut in tabernis
publicis laicalibus fieri cōsuevit nō cō-
modent nec aliquāliter ministrēt sunt
fm tenore p̄fati statuti de cetero a cleri-
cis exercende. Eos clericos qui secula-
ritate p̄fati statuti in ipos p̄mulgatas in-
cidere decernētes.

Declaratio statuti eiusdē dñi Henrici
et adiectio penarū cōtra clericos nō por-
tantes coronas sed vtentes vestibus ⁊
barbis statuti clericali nō cōgruentibus
et hastiludia exercentibus.

Elitis recordationis Henricus
pdecessor nŕ de suoz capituli
et prelatorū consilio in clericos
quoslibz beneficiatos nō portātes assir-
due coronas in capite que fm sui ordis

et statns decētia decēte appareāt in ter-
dicti ab ingressu ecclesie sniaz quā exco-
municione quidecim dierū p̄missa ipos
incurrere voluit p̄mulgavit. Sicut in cla-
ricos vestes scacatas oino virides aut
oino glaucas. aut oino rubeas. aut a lar-
verib⁹ vel añ peā notabiliter fistas aut
nodatas publice desup sine cā rōnabili
portātes. vni⁹ mēsis monitione p̄missa
ne hñmōi vestib⁹ vtentē de cetero ven-
erunt statuēdo penas cōstitutōis cler-
mentine q̄ incipit. Qui qui abiectis. ⁊
extēdendas volēs et statuens vt cler-
ci talib⁹ vestib⁹ post hñc mensem ven-
tes publice. penas hñmōi q̄ quo ad bene-
ficiatos ē suspēnsionis snia p sex mēses
a pceptione fructū beneficiōis q̄ obti-
nent incidāt ipō factō. Nōnulli tñ cler-
ici bñficiari effectū hōꝝ penarū et cler-
calis militie. imo etiaz aliq̄ ex eis q̄ sac-
croꝝ ordinū sunt characterē insigniti.
minime atēdentes quo ad vsum ⁊ vel-
litate p̄uata stipēdioꝝ beneficiatū cler-
icalis militie stipendiarū esse volūt ad
obsequia q̄ hōꝝ receptio stipēdioꝝ eru-
git se nequaq̄ obnoxios reputātes ad-
scribunt dedecori vile estimāt et aut-
māt inhonestū in hñmōi characteris cler-
icalis militie et sacroꝝ ordinū quos
sibi assumpserūt signis et insignijs in tō-
sura scz et habitu eos decētib⁹ cōuersa-
ri. et incedere et in publico comparere.
Nāc itaq̄ tōsurā abhorētes et habitu
in capilloꝝ lōgitudine in capitibus ⁊
in barbis absq̄ coronis minime cōsueti
ti. et in vestib⁹ prohibitis et oino indecē-
tibus. et q̄d veteri⁹ ē in choro et in cap-
tulo imo seruēdo in ordie barbari ⁊ si-
ne corona clericali decēti statū et ordi-
nē indecētes laicos adeo se p̄formāt vt
inter ipos et laicos etiā excessiue deli-
catos et mūdānos. delect⁹ modic⁹ imo
null⁹ quo ad tōsurā et habitu valeat p̄-
pendi. Quidā etiā ex eis hastiludijs et
q̄b⁹ homicidia et mēbroꝝ mutilationes
probabiliter seq̄ p̄nt cum militibus et

armigeris laicis in locis etiā ubi beneficia obtinent ecclesiastica temere se immiscerent ipsa hastiludia corporaliter exercendo. Quibus nos cōpetentē cupientes adhibē medelā in clericos quoscuq; cuiuscunq; dignitatis p̄ditiōis aut stat' existat barbā vltra cōsuetū clericis modū nutriētis penā interdicti ab ingressu ecclesie. Sic mexercentes hastiludia in locis in quibus beneficia ecclesiastica obtinent et tunc nicas quibus manice coloris alteri' quibus sine tunice sunt assute portantes penā suspensionis p̄ sex mēses a p̄ceptiōe beneficii rimum quibus obtinet s̄m predictoz cōtinētā statutoz duxim' extēdendas. Statuētis ut qui deinceps in hīs interdictis vel suspēns. penas ex dictis causis inciderit et duratib' hīs interdicto et suspēnsione. et atiq; absolutiōis lras ab h̄mōl sentētijs a nobis seu nro officiali meruerit obtinere et eas caplo suo ostēderit maxie hīs quibus in choro et caplo aut in seruiendo in officio sine coronis decentibus statu et ordinē et euz barbā vltra quidenā nō abrahs seu in vestib' phibitis cōparuerit quicunq; de suis b̄nificijs etiā sibi ab alio quocunq; oblatū recipere nec quisq; ex distributiōib' p̄ p̄bēdaz fructū p̄nētū et obnēctiōnū distributiōib' faciendū a caplo deputatis eis quocunq; de suis p̄bēdis sine ingrosso sine in quibus dantis distributiōib' ministrare p̄sumāt aliōqn tā recipēs q; ministrās sciēt eo ipso se nouerit excoicationis snia quā ex hūc ferim' innodati. Et si duratib' huiusmodi interdicti seu suspēnsiōis sentētijs et atiq; sic interdicti et suspēnsi ut dictū ē se doceāt absolutos ipi quocunq; de suis p̄bēdis receperit et caplm ecclesie in quibus ipi interdicti et suspēnsi h̄mōl negligētijs cōmiserūt ratū habuerint hāc re ceptionē exp̄sse seu tacite dissimulāe ne hoc nro statutū effectū habeat cupientes a tractatib' caplarib' eo ipso volum' eē suspēnsū rādū donec ipos interdictos et suspēnsos ipi caplz induxerit integrō

et sine diminutiōe aliq; restituere sic p̄cepta collētes autē statuti p̄ntis ipis quibus de p̄fatis fructib' redditib' p̄nētibus et obnēctiōib' ab ipso caplo seu a quocunq; alio remittēdi dādi seu restituēdi interdicitis talibus et suspēnsis.

Innouatio statuti quōdā dñi Conradī archiepi de modo et forma tenendis et exercēdis p̄ officio diuino et p̄ missarū solēnia agātur cū debito ordine p̄sbyteri diaconi et subdiaconi cū adiectiōe p̄nāz p̄ hoc nō obseruātes.

Quāquā olim bone mēorie p̄decessor n̄r Conrad' de cōsilio capli et porū suoz statuēdo p̄cepērit ut diuinū officiū in choro cuiuscunq; ecclesie collegiate nūq; absq; ordie ministrorū sacerdotū ministrare debentū scz subdiaconi et diaconi decātarēt in ecclesia nra et nōnullis alijs ecclesijs collegiatis quibus cū ordis amaritudie referim' ad hoc hīs epib' ē deuētū quod frequēter p̄t ministratū seu alteri' eoz deferatū eo quod illi canonici quibus ex more p̄ ministrādo in officio ad altā in suo ordie hebdomada designat. Hoc ministrandi officiū negligūt neq; curāmissaz solēnia omittunt. ex quibus de' offendit ordo ecclesiasticus cōfundit exerceat in deuotio populi scādala oriunt et ipsa nra ecclesia quod ceteris subiectis ecclesijs inditinoz officioz pactiōe solēni debet eē speculū et exēplar occasio negligētiē iporum reputari poterit diuinorū Cui nos volentes omnino ut tenemur re medio occurrere oportuno statuēdo renouamus ut sicut in predictis continetur statutis. In nostra et qualibz nra ciuitatis et dioceſ ecclesia collegiate quod tiens opus fuerit post ingressum quod capitulum ante omnes tractatuz disciplinē vel etiā alterius cuiuscunq; actus seu